

מסר

לפרשת כי תצא

הלל מוכיח ויולדים כסמים אצלזבת קלפ

הרב דוד משה בלוי שליט"א

מספר ישיר לשיעורי הרב: 073.2951216
לשיעורי תורה במגוון נושאים חייגו: 03.6171111 | *6761

מסר לפרשת כי תצא הרב דוד משה בלוי שליט"א

בפרשת כי תצא יש לנו את הפרשה הנסתרת והמאוד לא פשוטה להבנה של בן סורר ומורה. כתוב בזוהר הקדוש שכשמשה רבנו כתב את התורה מפי הקדוש ברוך הוא והגיע לפרשה הזאת של בן סורר ומורה, אומר משה רבינו להקדוש ברוך הוא: "מרי דעלמא, שבוק דא" (אדון העולם, עזוב את זה), אל תכתוב בתורה את הפרשה של בן סורר ומורה. למה? משה רבינו יודע שהרי זה לא היה ולא עתיד להיות אלא דרוש וקבל שכר, אז הוא אמר: "ריבוננו של עולם, אל תכתוב את ההנהגה הזאת בתורה". והקב"ה אומר למשה רבינו: "אני יודע מה אתה מתכוון, אני מבין מה שאתה אומר, אבל בכל זאת תכתוב את זה. כי יש כאן, בפרשה הזאת, עומק לפנים מעומק, וכן יש דבר טוב בהנהגה הזאת".

באמת יש כמה וכמה פירושים לבאר את מה באמת הזוהר הקדוש אומר פה. אבל הפרשה הזאת היא פרשה עמוקה. יש כאן דרוש וקבל שכר, יש כאן לימודים מאוד מאוד גדולים בשבילנו על חינוך הילדים ועל חינוך עצמנו.

והייתי רוצה לעמוד כאן על נקודה אחת מדברי השם משמואל מסוכוטשוב שלומד מהפרשה הזאת של בן סורר ומורה. אומרת הגמרא בסנהדרין, שבן סורר ומורה אם מחלו לו אביו ואמו, אז לא הורגים אותו. ולכאורה דברים צריכים ביאור, למה אם ההורים מוחלים לא הורגים את הבן סורר ומורה? הרי זה לא שהולכים להרוג אותו כי הוא התחצף להורים שלו ולכן הורגים אותו. מה שהורגים אותו זה כי אנחנו רואים את המסלול בו הילד הזה הולך, והמסלול הזה הולך להוביל, יושב בפרשת דרכים, הוא מלסטם את הבריות והורג את הנפשות אומרת התורה: "מוטב ימות זכאי ואל ימות חייב". זה מגיע ממידת הרחמים שאומרת, עדיף שהוא ימות עכשיו ולא יגיע למצב שהוא יצטרך למות אחרי שהוא יהרוג הרבה אנשים. אז זה לא קשור להורים, זה קשור לצורה, לדרך ולמסלול שהילד הזה בוחר, לדרך בה הוא צועד, אז מה זה קשור אם ההורים שלו מוחלים לו?

שאלה שנייה, לא ממש השם משמואל שואל את זה, אבל כך מובן מדבריו: יש הרי הרבה רשעים שאנחנו יודעים שחזרו בתשובה. "תשב אנוש עד דכא", עד דכדוכה של נפש. שערי תשובה לעולם פתוחים לכל אדם ובכל מצב. מנשה מלך יהודה, הקב"ה חתר לו חתירה מתחת כיסא הכבוד וקיבל אותו בתשובה. רשעים מאוד גדולים, בגילאים מבוגרים ואפילו רגע לפני המוות, חזרו בתשובה והתקבלו. ופה על ילד בן 13 אנחנו באים ושמים X? זהו?, אין לו סיכוי?, הוא לא יכול לחזור בתשובה? אצלו זה כאילו כל כך ודאי "ימות זכאי ואל ימות חייב"? לא נותנים לו צ'אנס אפילו? מה הפשט בזה? למה את הילד הזה בגיל שלוש עשרה החלטנו כבר שאין לו סיכוי? אולי הוא יחזור בתשובה, למה לא?

פרשת כי תצא

הרב דוד משה בלוי שליט"א

אומר השם משמואל יסוד עצום ונפלא: כל יהודי יש לו יכולת לעשות תשובה, יכולת ללמוד תורה, יכולת לקיים מצוות, יכולת לעמוד בניסיונות. מאיפה מגיעה היכולת הזאת? היכולת הזאת מגיעה מהקשר שיש ליהודי עם ההורים שלו, והם עם ההורים שלהם, והם עם ההורים שלהם עד אברהם, יצחק ויעקב. הכוח של הנקודה הפנימית, שהיא השורש של נשמת ישראל, מתחברת אל הקב"ה ברוך הוא דרך האבות הקדושים. הם היו מרכבה לשכינה, והיו צדיקים מאוד גדולים. הם נטעו, העמידו וסידרו את הדרך הזאת. ואנחנו מגיעים היום, מתחברים לקדוש ברוך הוא, אלוקי אברהם, אלוקי יצחק ואלוקי יעקב. הדרך שלנו לדבר עם השם יתברך עוברת דרך אברהם, יצחק ויעקב. הדרך שלנו להתגבר ולעמוד בניסיון עוברת דרך החיבור אל ההורים שלנו, החיבור עד אברהם, יצחק ויעקב. משם מתעורר כוח הנקודה הפנימית שקיבלנו מהאבות הקדושים, וזה עומד ונותן לנו את הכוח למאן ולא לעשות את העבירה.

גם יוסף, כשהוא עומד בניסיון ולא מוכן לעשות את העבירה, דמות דיוקנו של אביו נראתה לו בחלון. הוא רואה את אבא שלו... ומשם יש לו את הכוח לעמוד בניסיון. כל עמידה בניסיון נובעת מכוח הנקודה הפנימית. כוח הנקודה הפנימית עברה מאברהם יצחק ויעקב וההורים וכל הסבים והסבתות לכל הדורות. הם החוט המקשר בין ישראל, אב ובן שמקשרים מדור לדור, שרשרת הזהב שמחברת אותנו לאברהם, יצחק ויעקב, "למשפחותם לבית אבותם". כך יהודים בנויים וכך באים לעבוד את השם, בתפילה, בתורה, בדבקות, בעבודת השם בניסיונות ובכל דבר.

מה קורה עם הילד הזה? הילד הזה, ההורים שלו לא מוכנים לקבל אותו. ההורים שלו באים ואומרים "בננו זה סורר ומורה, איננו שומע בקולנו". הוא מנותק מההורים ומנותק מהקשר עם אברהם, יצחק ויעקב. כי הקשר לאברהם, יצחק ויעקב עובר דרך ההורים בדרך כלל. הוא פה התנתק, הוא לא נמצא בשרשרת הזאת. ברגע שהוא לא נמצא בשרשרת הזאת, אז באמת "ימות זכאי ואל ימות חייב".

כל הרשעים המאוד גדולים שהצליחו לחזור בתשובה, גם במצבים יותר קשים, הרבה יותר קשים מאשר הילד הזה, ההורים שלהם עוד היו בקשר איתם. עדיין היה קישור ביניהם שיצר את האמון הזה. ההורים האמינו בהם ויכלו ליצור את הקשר ולהתחבר חזרה עד אברהם, יצחק ויעקב, ובאמת לחזור בתשובה בכל מצב. ברגע שכאן ההורים של הילד הזה לא מאמינים בו, הם באים ואומרים "בננו זה סורר ומורה", הם לא מוכנים? הילד הזה מנותק.

ניקח לדוגמה מזגן. אם יש לו לפעמים בעיה. הוא לא מסנן, הוא צריך ניקיון, חסר בו גז, כל מיני בעיות שיש למזגן. אז בא מישהו ואומר רגע, חבל על החשמל, והוא מוציא את התקע מהשקע. עכשיו גם אם תנקה, תסנן, תוסיף גז, זה ודאי לא יעבוד כל זמן שהתקע לא מחובר לשקע. אם זה מנותק מהחשמל, זה לא יעבוד ולא משנה איזה תיקון תעשה.

החיבור לחשמל הוא החיבור להורים, שהוא החיבור לאבות עד לאבות הקדושים אברהם, יצחק ויעקב. הדבר הזה הוא לימוד עצום, הוא לימוד עבורנו כלפי הילדים שלנו, לדעת כמה חשוב הקשר והתבנית והתשתית שאנחנו נותנים לילדים שלנו. אנחנו נותנים להם את כל הרוחניות

פרשת כי תצא

הרב דוד משה בלוי שליט"א

כשאנחנו בקשר איתם ואוהבים אותם ומאמינים בהם. אנחנו נותנים להם את הכוח לעמוד בניסיונות, אנחנו מחברים אותם אל החשמל. אנחנו נותנים להם את הכוח לשמחת חיים, לתורה, לאמונה, לאהבה, למצוות, ללימוד תורה, לחידושים - כל הדברים הטובים. ומצד שני זה גם מלמד אותנו על המצווה והגודל של כיבוד אב ואם. אם בן אדם מרגיש שהולך לו קשה בלימוד תורה, שיתחבר אל ההורים שלו, שיכבד את אבא שלו, שיכבד את אמא שלו. כל סוגי כבוד, אם זה כבוד של בחייו שאדם יכול לכבד את ההורים שלו בצורה מכובדת ונורמלית כמו שנפסק להלכה - מצוין. לפעמים ההורים כבר לא איתנו ואין ברירה, אי אפשר לכבדו בחייו, אז מכבדו במותו. אם זה ללמוד משניות, אם זה להקדיש.

אומר היסוד ושורש העבודה כל מצווה שאדם עושה היא כיבוד אב ואם. וכאן גם כן האדם מכבד את ההורים שלו, מתקשר ומתחבר אל ההורים ודרכם לאברהם, יצחק ויעקב, ואז הוא מקבל שפע חדש. ההורים שלנו הם צינור השפע שלנו! לא צריך להיות מקובל גדול להבין את זה. ככה הקב"ה הביא אותנו לעולם, הם צינור השפע שלנו. למען יאריכון ימיך - זה הדרך, זה הכיוון. ככה הקב"ה נותן לנו את השפע! זה משהו מאוד עמוק וחזק בתוכנו. וכמה שאנחנו מתחברים, מתחזקים ומכבדים את ההורים, ונותנים להם כבוד ומתחברים אליהם באהבה ובכבוד, אנחנו יותר ויותר מתחברים עד אברהם, יצחק ויעקב, "למשפחותם לבית אבותם", להידבק בקב"ה בשלימות. אם זה בעמידה בניסיון, "דמות דיוקנו של אביו". אם זה תפילה להתחבר דרך האבות הקדושים, "מקום שהתפללו אבותיי". הכל בנוי בדרך של מה אנחנו מקשרים את עצמנו לאבותינו עד אברהם, יצחק ויעקב, וכך מגיעים לדבקות בקדוש ברוך הוא.

בן סורר ומורה - "דרוש וקבל שכר". הסיפור הזה לא היה ולא עתיד להיות, אבל יש פה לימודים מאוד גדולים עבורנו. איך הוא סורר ומורה, למה הוא סורר ומורה - כדי שאנחנו נלמד לא להיות סוררים ומורים ולהיות מחוברים לקב"ה בשלמות, בצורה הנכונה. והדרך לעשות את זה - זה אחד הלימודים הגדולים כאן מדברי השם משמואל. זה דרך הקשר להורים, הכבוד להורים, "ולמען יאריכון ימיך ולמען ייטב לך" כמו שהתורה הקדושה הבטיחה לנו.

הקב"ה יעזרנו שנוכה לכבד את ההורים שלנו כמו שצריך, להאמין בילדים שלנו כמו שצריך, וששרשרת הזהב תימשך ותימשך מאברהם, יצחק ויעקב עד ביאת משיח צדקנו. השם יעזרנו

פרשת כי תצא

הרב דוד משה בלוי שליט"א

אלה מציאות:

1. ש: מדוע ביקש משה רבינו מהקב"ה לא לכתוב את פרשת בן סורר ומורה בתורה?

ת: משה רבינו ידע שמקרה כזה לא היה ולא עתיד להיות, ולכן ביקש שלא לכלול הנהגה זו בתורה.

2. ש: מה ההסבר לכך שאם ההורים מוחלים לבן הסורר והמורה, אין הורגים אותו?

ת: השם משמואל מסביר שהקשר עם ההורים הוא המקור לכוח הרוחני של האדם. כאשר ההורים מוחלים, הם משמרים את הקשר הזה, ולכן יש לבן עדיין את היכולת לחזור בתשובה.

3. ש: למה משווה הרב את הקשר בין ילד להוריו?

ת: הוא משווה זאת לחיבור של מזגן לחשמל. כמו שמזגן לא יעבוד ללא חיבור לחשמל, כך ילד מנותק מהוריו מאבד את החיבור למקור הכוח הרוחני שלו.

4. ש: מה הלקח העיקרי שניתן ללמוד מפרשת בן סורר ומורה לגבי חינוך ילדים?

ת: הלקח העיקרי הוא חשיבות הקשר והאמון בין הורים לילדים. כאשר הורים מאמינים בילדיהם ואוהבים אותם, הם נותנים להם את הכוח הרוחני להתמודד עם אתגרי החיים.

5. ש: איך מסביר הרב את היכולת של רשעים גדולים לחזור בתשובה, לעומת בן סורר ומורה?

ת: רשעים גדולים שחזרו בתשובה עדיין היה להם קשר כלשהו עם הוריהם, מה שאפשר להם להתחבר מחדש למקור הכוח הרוחני. לעומת זאת, בן סורר ומורה מנותק לגמרי מהוריו ולכן מאבד את היכולת הזו.

פרשת כי תצא

הרב דוד משה בלוי שליט"א

ש: מה המשמעות של "למשפחותם לבית אבותם" בהקשר של הדרשה?

.6

ת: ביטוי זה מתייחס לחשיבות של הקשר המשפחתי והמסורת בעבודת ה'. הוא מדגיש את הרעיון שהחיבור לקב"ה עובר דרך שרשרת הדורות, מאבות המשפחה ועד לאבות הקדושים.

ש: איזה כוח מיוחד מקבלים ילדים מהוריהם?

.7

ת: הורים נותנים לילדיהם את הכוח לעמוד בניסיונות, ללמוד תורה, לקיים מצוות, ולחיות חיים של אמונה ושמחה. זה נובע מהחיבור לשרשרת הדורות שההורים מייצגים.

ש: מה הקשר בין הסיפור של יוסף והניסיון שלו לבין הרעיון המרכזי של הדרשה?

.8

ת: הסיפור של יוסף, שראה את דמות דיוקנו של אביו בשעת הניסיון, ממחיש את הרעיון שהכוח לעמוד בניסיונות מגיע מהקשר עם ההורים והאבות הקדושים.

